

Varsinais-Suomen ELY-keskus
kirjaamo.varsinais-suomi@ely-keskus.fi

Viite Lausuntopyyntö VARELY/2498/2023

Aihe Ilmatar Offshore Ab:n meritulivoimahanke Bothnia, ympäristövaikutusten arviointiohjelma

Varsinais-Suomen ELY-keskus on pyytänyt Satakunnan Museon lausuntoa koskien Ilmatar Offshore Ab:n meritulivoimahanke Bothnian YVA-ohjelmaa. Ilmatar Offshore Ab suunnittelee enintään 270 tuulivoimalan suuruista tuulivoimapuistoa Suomen talousvyöhykkeelle Selkämeren keskiosiin. Rakennettavien voimaloiden kokonaiskorkeus on enintään 400 metriä. Hanke koostuu kahdesta erillisestä alueesta: Bothnian ja Bothnia Westin alueesta, joiden yhteispinta-ala on noin 1173 km². Hankealue sijoittuu lähimmillään n. 70 km etäisyydelle Satakunnan rannikosta. Hankkeen tuottama sähkö siirretään merikaapeleilla Suomeen ja/tai Ruotsiin. Hankkeen suunnitellut kaapelilinjat voivat Suomen aluevesillä sijoittua Satakunnassa Merikarvian, Porin, Eurajoen ja Rauman aluevesille ja mahdolliset kaapelilinjojen rantautumispaikat Satakunnassa sijaitsevat Eurajoen kunnan tai Rauman kaupungin alueilla. Bothnian hankekokonaisuuteen kuuluu myös sähkönsiirto maalla rantautumispaikasta kantaverkon liityntäpisteeseen saakka, mutta tämä tullaan arvioimaan erillisessä YVA-menettelyssä.

Hankkeen vaihtoehtoina arvioidaan neljää eri tuulivoimaloiden sijoitteluvaihtoehtoa ja seitsemää merikaapeleiden linjausvaihtoehtoa, joihin sisältyy useita vaihtoehtoisia rantautumiskohtia.

Satakunnan Museon kannanotto

Satakunnan Museon lausunnossa arvioidaan ainoastaan sitä osaa hankkeesta, jolla katsotaan olevan vaikutuksia Satakunnan kulttuuriperintöön. Museo pitää jossain määrin valitettavana, että maalla tapahtuvaa sähkönsiirtoa arvioidaan erillisenä hankkeena. Sähkönsiirto tulee aiheuttamaan mittavia maisemavaikutuksia ja kaikkien vaihtoehtojen tasapuolinen vertailu olisi erittäin tärkeää.

Rakennettu kulttuuriympäristö ja maisema

Satakunnan Museo ottaa aikanaan kantaa maanpäällisiin sähkönsiirtoreitteihin, mikäli ne sijoittuvat Satakunnan puolelle, mutta huomauttaa jo tässä yhteydessä, että arvioitavana olevien rantautumispaikoilla on huomattavia eroja siihen, miten mantereen puolella toteuttava sähkönsiirto tulee vaikuttamaan valtakunnallisesti sekä maakunnallisesti merkittäviin kulttuuriympäristöihin sekä maisema-alueisiin nähden. Arvoalueita sijaitsee Satakunnan alueella Eurajoen ja Rauman rannikkoalueella molempien rantautumispaikkojen lähiympäristössä. Kooltaan erittäin mittavan hankkeen kokonaisvaikutuksia on kuitenkin nyt haastavaa arvioida, koska mantereen puolella tapahtuvaa sähkönsiirtoa ei käsitellä tässä YVA-menettelyssä. Merikaapeleiden sijoittumisvaihtoehdoissa on huomioitava myös yhteisvaikutukset muiden hankkeiden kanssa.

Lähtötietojen osalta Satakunnan Museo näkee, että myös uudistettavaa Satakunnan maakuntakaavaa varten laaditut tuoreet selvitykset, kuten Satakunnan rakennetun kulttuuriympäristön päivitys- ja täydennysinventointi (Niina Uusi-Seppä/Ramboll 2023), tulisi huomioida lähtötiedoissa sekä kartta-aineistossa. Päivitysinventoinnin arvoaluerajaukset saattavat poiketa Satakunnan vaihemaakuntakaava 2:n aineistosta. Esimerkiksi Rauman ulkosaaristo, Hanhisten torppien alue sekä Eurajoella Lankoorin torpat on osoitettu maakunnallisesti merkittäväksi kulttuuriympäristöksi tuoreessa päivitysinventoinnissa. Aluerajaukset kuvausteksteineen (Satakunnan rakennusperintö 2005 ja 2023) on katsottavissa osoitteesta www.y-pakki.fi. Y-pakista on tarkastettavissa myös rantautumispaikkojen vaikutusalueelle mahdollisesti sijoittuvat paikallisesti merkittävät kohteet, jotka on otettava myös huomioon hankkeen vaikutuksia arvioitaessa.

Arkeologinen kulttuuriperintö

Vedenalaisen kulttuuriperinnön osalta hankkeesta antaa lausuntonsa Museovirasto. Satakunnan Museo tulee jatkossa arvioimaan vaikutuksia maakunnan arkeologiseen kulttuuriperintöön maalla tapahtuvan sähkönsiirron YVA-menettelyn yhteydessä. Museo muistuttaa, että perinteisiä arkeologisia selvityksiä saatetaan tarvita jo kaapeleiden rantautumispaikkojen rakentamista suunniteltaessa.

Satakunnan Museo

Museonjohtaja (sij.) Akuliina Aartolahti

Tutkija Olli Joukio

Arkeologi Leena Koivisto

Tiedoksi

Varsinais-Suomen ELY-keskus/Päivi Valkama
Satakuntaliitto/kirjaamo, Susanna Roslöf, Anne Savola
Museovirasto/kirjaamo

Tämä asiakirja on hyväksytty sähköisesti Porin kaupungin asianhallintajärjestelmässä